

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 7 maja 2024 r.

PS.I.431.4.2024.MPR

**Pani
Marlena Kornaś
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Damrota 2
47-303 Krapkowice**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 11 do 22 marca 2024 r. przeprowadzono w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krapkowicach¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Ośrodka oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie podkreślić, że stwierdzone uchybienia oraz nieprawidłowości nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

Odnosząc się do realizowanych zadań – pozytywnie oceniono:

- kwalifikacje pracowników socjalnych;
- wypełnienie przez pracowników socjalnych obowiązku związanego z podnoszeniem kwalifikacji;
- realizację zadania własnego o charakterze obowiązkowym dotyczącego sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie pomocy w formie rzeczowej;

¹ Zwany w dalszej części wystąpienia: Ośrodkiem.

² Nazywana dalej: ustawą.

- realizację zadania zleconego w zakresie wypłacania wynagrodzenia dla opiekuna;
- kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy;
- opracowanie i realizację projektów socjalnych;
- współpracę z powiatowym urzędem pracy.

Nie wnosi się uwag do:

- kwalifikacji Kierownik Ośrodka;
- zgodności wynagrodzenia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 roku;
- zgodności przyznawania dodatków służbowych z zasadami określonymi w ustawie;
- działań podejmowanych w ramach wsparcia udzielanego osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ustalania okresu uprawnienia do zasiłku stałego;
- kierowania do schronisk dla osób bezdomnych;
- postępowania w zakresie ustalania uprawnienia do specjalnego zasiłku celowego;
- działań podejmowanych przez Ośrodek w ramach realizacji rządowych programów pomocy społecznej.

W zakresie prowadzonych postępowań ustalono, że:

- przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacją, w terminie wynikającym z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizacja wywiadów sporządzana była zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- w zdecydowanej większości przypadków wnioski rozpatrywane były w terminie 1 miesiąca od daty wpływu do Ośrodka, natomiast w przypadku gdy nie było to możliwe, do wnioskodawcy kierowane było stosowne zawiadomienie, zgodnie z treścią art. 36 k.p.a.;

- wszystkie wywiady lub ich aktualizacje przeprowadzono w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności ich przeprowadzenia – stosownie do treści § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- wszystkie poddane analizie decyzje administracyjne zawierały poprawne pouczenie;
- na wszystkich dokumentach załączonych do wniosków o przyznanie pomocy widnieje data wpływu do Ośrodka, co jest zgodne z zasadą pisemności postępowania określoną w art. 14 k.p.a.;
- we wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje strony odebrały osobiście lub zostały one doręczone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ponadto należy wskazać, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek – z uwagi na brak złożonych wniosków oraz rozpoznanych potrzeb – nie realizował:

- 1) w ramach realizacji zadań własnych gminy, określonych w art. 17 ustawy, zadań pn.:
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
 - opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 - przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;

- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej;
 - podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 2) w ramach zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, na podstawie art. 18 ustawy, zadań pn.:
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono:

- 1) **uchybień** dotyczące:
- a) błędnego obliczenia dochodu rodziny w przypadku 1 postępowania w sprawie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - b) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach administracyjnych;
- 2) **nieprawidłowości** w tym:
- a) **kluczowe**: brak;
 - b) **znaczące**, w zakresie:
 - nie spełnienia przez Ośrodek standardów dostępności dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się określonych w art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2240);
 - c) **zwykłe**, w zakresie:
 - niedopełnienia obowiązku określonego w art. 48a ust. 11b pkt 3 ustawy;

- nierzetelnego sporządzania sprawozdawczości, powodującego jej nieterminowe przekazywanie wojewodzie, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy;
- nie podejmowania działań mających na celu aktywizację zawodową klientów posiadających prawo do zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia, co stanowi naruszenie zasady określonej w art. 3 ust. 2;
- braku jednoznacznego ustalania w toku postępowania przesłanek uzasadniających na jaki okres należy przyznawać zasiłek okresowy, co stanowi naruszenie art. 38 ust. 5 w związku z art. 3 ust. 3 ustawy;
- braku ustalenia, w trakcie postępowania o przyznanie prawa do posiłku, czy osoba jest go pozbawiona, co stanowi naruszenie art. 48 oraz 48b ust. 2 ustawy;
- braku ustalenia, w trakcie postępowania o przyznanie prawa do posiłku, czy dziecko jest jego pozbawione, co stanowi naruszenie art. 48 oraz 48b ust. 2 i 3 ustawy;
- braku ustalenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu, co stanowi naruszenie art. 97 ust. 1 ustawy, w związku z uchwałą Rady Nr XI/145/2012 z dnia 15 lutego 2012 r.;
- wadliwego sformułowania sentencji decyzji przyznających schronienie w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz przyznania prawa do posiłku osobom dorosłym, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
- nieprawidłowego uzasadniania faktycznego decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 k.p.a.;
- nieprawidłowego uzasadniania prawnego wydanych decyzji, które ze względu na nie odniesienie się do wszystkich przepisów przywołanych w podstawie prawnej decyzji – nie spełniają wymogów określonych w 107 § 3 k.p.a.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów: ustawy, k.p.a., uchwały w sprawie określenia zasad odpłatności za pobyt w Ośrodku Wsparcia – Domu Dziennego Pobytu w Krapkowicach.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, wpływają jednakże na nieprawidłową realizację zadań określonych dla gminy w ustawie.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

- pracownicy Ośrodka w zakresie prowadzenia postępowań i sporządzania decyzji administracyjnych;
- Kierownik Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że do ustaleń zawartych w protokole kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie mając na uwadze odpowiedzialność za nieprawidłowość dotyczącą nie spełnienia przez Ośrodek standardów dostępności dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się określonych w art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, odstępuje się od formułowania w powyższym zakresie zaleceń pokontrolnych Kierownikowi Ośrodka. Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) realizowanie obowiązku określonego w art. 48a ust. 11b pkt 3 ustawy;
- 2) rzetelne sporządzanie sprawozdawczości oraz terminowe przekazywanie jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy;
- 3) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy;
- 4) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.;
- 5) prowadzenie postępowań w zakresie ustalania odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 97 ust. 1 ustawy oraz stosownej uchwały Rady Miejskiej w Krapkowicach.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Z up. Wojewody Opolskiego

**Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej**